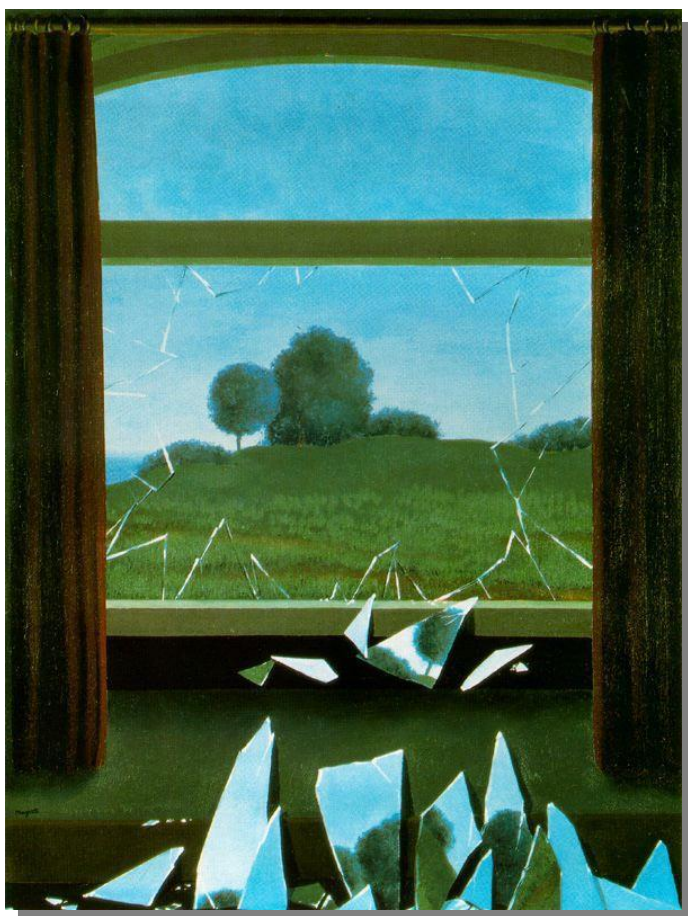

A chave dos campos René Magritte, 1936. Óleo sobre lenzo, 80 x 60 cm.

Madrid., Museo Thyssen- Bornemisza.

A chave do campo, unha serie que representa paisaxes a través dunha xanela, é un bo exemplo do cuestionamento da nosa percepción da realidade. A través dunha xanela divísase unha paisaxe bela, pero a serenidade deste cadro rompe ante os nosos ollos: o cristal da xanela pola que miramos salta en pedazos e estes misteriosamente non son transparentes como os que aínda quedan prendidos ao marco, senón que permanecen fieis á imaxe diante do cal se atopaban en forma de lámina transparente. Con iso Magritte fainos dubidar da identidade do propio cadro: a paisaxe que cremos ver tras a xanela non é máis real que o do cristal, é un conxunto de manchas que confundimos cunha paisaxe. Este cadro, como outros de Magritte, obríganos a preguntarnos se o que

vemos na realidade exterior existe realmente ou é só unha mera ilusión do noso mundo interior.

A chave do campo (A clef deas champs) é un exemplo singularmente notable desta presenza oculta do misterioso. A través dunha xanela divísase unha paisaxe ondulada e suave. Ao final dun prado amplo e levemente ascendente hai unhas árbores frondosas; sobre eles, a bóveda dun ceo debilmente azul. Nada turbaría a serenidade deste cadro se non dese a impresión de crebarse diante os nosos ollos: o cristal da xanela pola que miramos salta en mil anacos no momento mesmo da nosa contemplación. Desfaise en minúsculos anacos que misteriosamente permanecen fieis ao cadro diante do cal se atopaban en forma de lámina transparente. Os fragmentos caídos ao chan non son transparentes; actúan como elementos dun crebacabezas que reproduce a paisaxe vista a través da xanela.

Estaba por tanto a perspectiva paisaxística pintada só no cristal da xanela? Ou non se trataba dun vidro transparente, senón dun cadro? Comprobamos que non existe unha explicación unívoca, pois os anacos de cristal son contraditorios; a paisaxe continúa intacto e é perfectamente visible tras o cristal roto. Ao mesmo tempo, os anacos caídos ao chan vólvense opacos e reflicten partes da paisaxe, en tanto que os anacos

do cristal roto que continúan no marco da xanela seguen sendo transparentes. O espectador vese obrigado a realizar unha labor de reconstrución óptica que, a pesar de todos os esforzos, non transmite unha seguridade allea a calquera dúbida.

En 1925, Rene Magritte, que tras formarse na Academia das Artes de Bruxelas viña traballando como cartelista e publicitario, pintou os seus primeiros cadros surrealistas. En París integrouse no grupo surrealista presidido por André Bretón e viviu preto da capital francesa. Tras ese curto lapso de tempo volveu a Bruxelas, onde permaneceu ata a súa morte levando unha vida retirada e nada espectacular, mantendo cara a fóra un aspecto de normalidade e certo aburguesamento.

A vida do pintor, cuxas aparicións en público desviaban de forma consciente a mirada cara á súa auténtica existencia, dedicada exclusivamente á arte, percíbese como un reflexo da súa obra, como un espello dos seus cadros, cuxo verdadeiro obxectivo, a pesar de todas as aparencias de banalidade, é a referencia a algo oculto, a inseguridade fronte ao secreto, a evocación do misterioso. As paisaxes de Magritte que constitúen boa parte da súa obra, céntranse xusto nesta cuestión e nun primeiro momento dan a impresión de ser máis facilmente comprensibles que os tradicionais. O mesmo modo de pintar de Magritte, «realista» e propio da pintura de carteis, a súa maneira de compoñer, clara e sinxela, e a súa concentración no esencial actúan como unha linguaxe obvia e sen sentido oculto. Agora ben, unha análise máis detida revela a ambigüidade dos seus achados pictóricos.

